

ከኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል

ጋር በመተባበር በየሰዓትም የሚታተም

የኃይል ኤክስፖርት ከየት ወደ የት?

ተሾመ በላይ

ኢትዮጵያ ከውሃ፣ ከንፋስ፣ ከከርሰ ምድር እንፋሎት እና ከፀሐይ የሚመነጨ እምቅ የታዳሽ ኃይል ባለቤት ብትሆንም እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ ይህንን ውድ ሀብት በሚፈለገው መጠን ሳትጠቀምበት ቆይታለች። መንግሥት ለታዳሽ ኃይል ልማት በሰጠው ልዩ ትኩረት የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ማመንጫዎችን ገንብቶ ጥቅም ላይ እያዋለ ሲሆን በአሁኑ ጊዜም ታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብን ጨምሮ ከውሃ፣ ከንፋስ እና ከከርሰ ምድር እንፋሎት የኃይል ማመንጫ ፕሮጀክቶችን በመገንባት ላይ ይገኛል።

የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 381/2008 (እንደተሻሻለው) በተሰጠው ተግባርና ኃላፊነት መሠረት የኤሌክትሪክ ኃይል ማመንጫ ጣቢያዎችን በመገንባት ለሀገር ውስጥ ለጎረቤት ሀገራት የኤሌክትሪክ ኃይል ሽያጭ በጅምላ በማቅረብ ላይ ይገኛል። ተቋሙ የሀገር ውስጥ ፍላጎትን ከሚሟላት ባሻገር በአፍሪካ ቀዳሚ የኤሌክትሪክ ኃይል አቅራቢ ተቋም ለመሆን ስትራቴጂክ ዕቅድ ነድፎ እየሠራ ይገኛል። ይህም ከኃይል ኤክስፖርት የሚያገኘውን ገቢ እንደሚያሳድገው ይታመናል።

ከላፊት አስር ዓመታት ወዲህ በኃይል ኤክስፖርት ላይ ትኩረት አድርጎ በመንቀሳቀስ ለጂቡቲ እና ሱዳን የኤሌክትሪክ ኃይል ማቅረብ የተቻለ ሲሆን ከህዳር 2015 ዓ.ም ጀምሮ ደግሞ

500 ኪሎ ሾልት የመሸከም አቅም ያለውን የኢትዮ-ኬንያ ከፍተኛ የኤሌክትሪክ ኃይል ማስተላለፊያ መስመር በመጠቀም ለጎረቤት ኬንያ የኤሌክትሪክ ኃይል ሽያጭ በይፋ ጀምሯል።

54 ጌጋ ዋት ሰዓት ኃይል ለጂቡቲ በማቅረብ የኃይል ኤክስፖርትን (ሽያጭን) አሐዱ ብሎ የጀመረው የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል በመቀጠል ለሱዳን በአማካኝ እስከ 100 ሜጋ ዋት የሚደርስ የኃይል ሽያጭ በማቅረብ ላይ ይገኛል። በተጨማሪም በጂቡቲ መንግሥት ጥያቄ መሠረት የሁለቱ ሀገራትን የኤሌክትሪክ ኃይል ትስስር ይበልጥ ለማግለጫ ያለመ 240 ሜጋ ዋት ኃይል የማስተላለፍ አቅም ያለው ባለ 230 ኪሎ ሾልት ሁለተኛ ስርኪዩት መስመር ለመዘርጋት ስምምነት ላይ ተደርሶ ባለፈው ጥቅምት 2015 ዓ.ም የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ዋና ሥራ አስፈጻሚ አቶ አሸብር ባልቻ እና የጂቡቲ ኤሌክትሪክ ተቋም ምክትል ዋና ዳይሬክተር አቶ አቡበከር ሀሰን በተገኙበት የፕሮጀክቱ ሥራ በይፋ ተጀምሯል።

በቅርቡ ለኬንያ እስከ 200 ሜጋ ዋት የሚደርስ የኤሌክትሪክ ኃይል ማቅረብ የጀመረው ባለ 500 ኪሎ ሾልት የኢትዮ-ኬንያ ከፍተኛ የኃይል ማስተላለፊያ መስመር ከኬንያ ባሻገር፤ በቀጣይ ለታንዛኒያ እና ዩጋንዳ ተጨማሪ የኤሌክትሪክ ኃይል ለማቅረብ የሚረዳ ሲሆን መስመሩ እስከ 2000 ሜጋ ዋት ኃይል የማስተላለፍ አቅም አለው።

ከኢትዮጵያ የኤሌክትሪክ ኃይል በማግኘት ላይ ካሉት ጂቡቲ፣ሱዳንና ኬንያ ባሻገር ተቋሙ የኤሌክትሪክ ኃይል ተደራሽነቱን ለማስፋት ስትራቴጂካዊ ዕቅድ

ነድፎ በምስራቅ አፍሪካ ብሎም በአፍሪካ የኃይል ማመንጫ ለመሆን እየሠራ ሲሆን ለሶማሊላንድ፣ ለደቡብ ሱዳን እና ለታንዛኒያ የኤሌክትሪክ ኃይል ለማቅረብ የሚያስችለውን የመግባቢያ ስነ-ምግባር ተፈራርሟል።

በተለይም ለሶማሊላንድ የኤሌክትሪክ ኃይል ለማቅረብ ከሀገሪቱ ኃይል አቅራቢ ኩባንያ ጋር ንግግሮች የተጀመሩ ሲሆን ይህ ስምምነት ከተፈፀመ ለሶማሊላንድ ኃይል ለማቅረብ የሚያስችል ከፍተኛ የኤሌክትሪክ ኃይል ማስተላለፊያ መስመር በምሥራቁ የአገሪቱ ክፍል ስለሚኖር በቀላሉ ወደ ሶማሊላንድ የኤሌክትሪክ ኃይል ኤክስፖርት ማድረግ ይቻላል።

ባለፉት ዓመታት ለሱዳን እና ጂቡቲ በአማካይ 150 ሜጋ ዋት የሚደርስ የኤሌክትሪክ ኃይል ሽያጭ በማቅረብ በዓመት እስከ 70 ሚሊዮን የአሜሪካን ዶላር የሚደርስ የውጭ ምንዛሪ የተገኘ ሲሆን በ2014 በጀት ዓመት ብቻ ለሁለቱ ሀገራት ከቀረበ የኤሌክትሪክ ኃይል ሽያጭ 95 ነጥብ አራት ሚሊዮን የአሜሪካን ዶላር ሊገኝ ችሏል።

በአሁኑ ጊዜ ተቋሙ ለሱዳን፣ ጂቡቲ እና ኬንያ ከሚያቀርበው የኤሌክትሪክ ኃይል ሽያጭ በዓመት እስከ 200 ሚሊዮን ዶላር ገቢ ለማግኘት አቅዶ እየሠራ ሲሆን በቀጣይም በቀሩት የምሥራቅ አፍሪካ አገራት ብሎም በአፍሪካ ተደራሽነቱን በማስፋት በቢሊዮን የሚቆጠር የውጭ ምንዛሪ ለማግኘት አልሞ እየተጋ ይገኛል።

የባለፉት ዓመታት የገቢ ስታስቲካዊ መረጃዎች እንደሚያመለክቱት፤ ከሱዳንና ጂቡቲ የኤሌክትሪክ ኃይል ሽያጭ የሚገኘው የውጭ ምንዛሪ መጠን ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገ የመጣ ሲሆን በ2014 በጀት ዓመት ለሁለቱ ሀገራት ከቀረበው አንድ ሺ 720 ጌጋ ዋት ሰዓት ኃይል 95 ነጥብ

አራት ሚሊዮን የአሜሪካን ዶላር በማግኘት ከ2013 በጀት ዓመት ገቢ ጋር ሲነፃፀር የ5.4 ሚሊዮን ዶላር ብልጫ አስመዝግቧል።

በኅዳር ወር 2015 ዓ.ም ለኬንያ በይፋ የኤሌክትሪክ ኃይል ማቅረብ የጀመረው የኢትዮ-ኬንያ ከፍተኛ የኤሌክትሪክ ኃይል ማስተላለፊያ መስመር በዓመት እስከ 100 ሚሊዮን የአሜሪካን ዶላር የሚደርስ ገቢ እንደሚያስገኝ የታመነበት ሲሆን ሁለቱ አገራት ባደረጉት የኃይል ሽያጭ ስምምነት መሠረት ከሦስት ዓመት በኋላ አሁን እየቀረበ ያለው የኤሌክትሪክ ኃይል መጠን ስለሚጨምር ገቢውም በዚያው ልክ እንደሚያድግ ይጠበቃል።

ይህ ቀጠናዊ የኤሌክትሪክ ኃይል ትስስር ከኢኮኖሚያዊ ፋይዳው በተጨማሪ በአፍሪካ ቀንድ ያለውን የጂኦ ፖለቲካዊ የኃይል ሚዛን በማስጠበቅ በኩል ለኢትዮጵያ ከፍተኛ ፋይዳ እንደሚኖረው ይታመናል።

በአሁኑ ወቅት የማመንጫ አቅሙን አራት ሺህ 898 ነጥብ 77 ሜጋ ዋት ያደረሰው የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል የታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብን ጨምሮ እየገነባቸው ያሉ የኤሌክትሪክ ኃይል ማመንጫ ፕሮጀክቶች ሲጠናቀቁ አጠቃላይ የማመንጫ አቅሙን ከ11 ሺህ ሜጋ ዋት በላይ ያደርሳል። ይህም ከሀገር ውስጥ ፍጆታ ባሻገር ለጎረቤት አገራት እና ለሌሎች የአፍሪካ አገራት የኤሌክትሪክ ኃይል ለማቅረብ የሚያስችል አቅም ይፈጥራል።

የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል

በብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት ታተመ